

ЗАДОРОЖНЮК

Наталія Олексіївна

zadorozhnyuk.nat@mail.ru

УДК 004:338

ІТ-АУТСОРСИНГ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

IT-OUTSOURCING AND ITS DEVELOPMENT PERSPECTIVES IN UKRAINE

к.е.н., доцент, Одеський
національний політехнічний
університет

У статті розглянуто сутність та особливості ІТ-аутсорсингу. Запропонована класифікація ІТ-аутсорсингу за декількома критеріями з визначенням відмінностей кожного виду. Розглянуто особливості ІТ-аутсорсингу України, врахування яких обумовлює необхідність розвитку ІТ-галузі на регіональному рівні та розширення ринків. Визначено перспективи та заходи для забезпечення подальшого розвитку ІТ-аутсорсингу в Україні.

В статье рассмотрены сущность и особенности ИТ-аутсорсинга. Предложена классификация ИТ-аутсорсинга по нескольким критериям с определением различий каждого вида. Рассмотрены особенности ИТ-аутсорсинга Украины, учет которых обуславливает необходимость развития ИТ-отрасли на региональном уровне и расширение рынков. Определены перспективы и меры по обеспечению дальнейшего развития ИТ-аутсорсинга в Украине.

The essence and features of IT outsourcing are considered in the article. The classification of IT-outsourcing for decreasing the number of requests for visibility of visions is proposed. The features of IT-outsourcing Ukraine, which necessitates consideration of the IT-industry at the regional level and expanding markets are considered. The prospects and measures for further development of IT outsourcing in Ukraine are defined.

Ключові слова: аутсорсингові фірми, ІТ-послуги, ІТ-аутсорсинг, класифікація ІТ-аутсорсингу

Ключевые слова: аутсорсинговые фирмы, ИТ-услуги, ИТ-аутсорсинг, классификация ИТ-аутсорсинга

Keywords: outsourcing companies, IT-services, IT-outsourcing, classification of IT-outsourcing

ВСТУП

Актуальність теми пов'язана з тим, що в сучасних умовах, залежність підприємств будь-якої сфери та масштабу від інформаційних технологій значно зростає. Тому ІТ-аутсорсинг почав швидко поширюватися у більшості країн. Стрімке вдосконалення комп'ютерних технологій дозволяє стверджувати, що ІТ-аутсорсинг є найбільш використовуваним видом аутсорсингу в світі, який економить робочий час і грошові ресурси. Особливості економіки України та трансформаційні процеси, що відбуваються в ній обумовлюють визначити перспективні напрямки щодо розвитку ІТ-аутсорсингу в країні. Питання, пов'язані з ІТ-аутсорсингом, зайняли одне з провідних місць у дослідженнях вітчизняних та зарубіжних науковців. Такі вчені, як, Матвій І.С. та Тонюк М.О. займаються дослідженням ІТ-аутсорсингу в Україні [1-2]; Соколовська З.М та Яценко Н.В. – моделюванням аутсорсингових фірм [3]; Бугакова А.В. та Лукоянов І.В. – розкриттям сутності ІТ-аутсорсингу та його видами [4-5]; Спарроу Е. – ефективністю ІТ-аутсорсингу для досягнення комерційного успіху [6]. Внесок вищезазначених вчених в дану проблематику дуже вагомий, проте, у зв'язку з мінливими умовами господарювання, слід продовжувати дослідження ІТ-

аутсорсингу в Україні, визначити його особливості та перспективи розвитку.

МЕТА РОБОТИ полягає у є розгляді специфіки надання аутсорсингу в інформаційних технологіях та визначенні перспектив розвитку ІТ-аутсорсингу в Україні з урахуванням трансформаційних процесів.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою роботи є наукові праці українських та зарубіжних вчених та ресурси Internet.

При проведенні дослідження використано методи аналізу, порівняння та узагальнення ІТ-аутсорсингу.

РЕЗУЛЬТАТИ

Під ІТ-аутсорсингом розуміється спосіб оптимізації діяльності підприємств шляхом передачі інформаційно-технологічних функцій, що не відносяться до профільної роботи, зовнішнім спеціалізованим компаніям [4]. ІТ-аутсорсинг – сегмент ринку, який отримав стрімкий розвиток завдяки технічній складності продуктів, що виробляються і послуг [5].

До ІТ-послуг, що надаються аутсорсером, можна віднести розробку програмного забезпечення та сайтів, проведення ІТ-консалтингу та аудиту; здійснення сервісної підтримки і ремонту устатку-

вання. Сьогодні, ІТ-аутсорсинг усе більш перетворюється в реальну можливість для більшості підприємств, яким не вистачає власних ресурсів (головним чином, спеціалізованих кадрів) для забезпечення автоматизації бізнес-процесів з метою їх оптимізації та модернізації системи управління. Звертання до послуг аутсорсингових фірм сприяє зосередженню уваги підприємства на розвитку конкурентних переваг і реалізації інноваційного потенціалу в умовах невизначеності та ризику. Проте, важливо враховувати певні ризики для замовника, пов'язані з переходом до ІТ-аутсорсингу: порушення конфіденційності інформації та неправомірний доступ до систем; некваліфікований персонал організації-аутсорсера може завдати шкоди

організації-наймачу; недобросовісний провайдер може не виконати зобов'язання [4]. Ці ризики слід враховувати керівництву підприємства при оформленні відповідної угоди з аутсорсинговою фірмою з метою забезпечення безпеки інформаційних ресурсів в першу чергу. На державному рівні слід удосконалити законодавчу базу в цій галузі та впроваджувати новітні технології боротьби з мережевими злочинниками.

Автором пропонується класифікація ІТ-аутсорсингу (табл. 1) за декількома критеріями: тривалість надання ІТ-послуг; використання персоналу та інфраструктури; повнота процесів; направленість; обсяг наданих ІТ-послуг та першочерговість виконання ІТ-послуг.

Таблиця 1

Класифікація ІТ-аутсорсингу
[запропоновано автором на основі [4; 6]]

Критерій	Види	Відмінності
Тривалість надання ІТ-послуг	- одноразовий	ІТ-послуги надаються один раз (наприклад, установка нового ІТ-обладнання)
	- довгостроковий	ІТ-послуги надаються впродовж певного періоду (наприклад, сервісна підтримка)
Використання персоналу та інфраструктури	- внутрішній	ІТ-послуги надаються на території постачальника, з використанням його персоналу та інфраструктури
	- зовнішній	Надання замовнику на його території таких послуг: оренда додатків, що розміщуються на майданчику ІТ-компанії; надання клієнту в оренду інфраструктури з високим ступенем захисту; корпоративний ІТ-аутсорсинг
Повнота процесів	- частини ІТ-інфраструктури	ІТ-компанією виконується робота по впровадженню та підтримці окремих систем
	- апаратного забезпечення	Забезпечується встановлення, налаштування, ремонт, заміна тощо апаратного забезпечення
	- окремих процесів у межах усієї ІТ-інфраструктури	ІТ-компанія виконує повний цикл окремих процесів для всієї ІТ-інфраструктури фірми. Застосовується, як правило, в невеликих фірмах, в яких фактор безпеки не є значущим
	- у межах усієї ІТ-інфраструктури	ІТ-компанія виконує всі функції у межах усієї ІТ-інфраструктури
Направленість	- ресурсний (аутсорсинг персоналу)	Аутсорсер використовується для підбору висококваліфікованого персоналу. Замовник самостійно управляє зовнішніми ресурсами і повністю несе відповідальність за результат
	- стратегічний	Передбачає повну передачу управління ІТ- службами компанії-аутсорсеру відповідно до розробленої стратегії
	- функціональний	Аутсорсер повністю бере на себе всі функції, що закріплено в спеціальній угоді
Обсяг наданих ІТ-послуг	- повний (комплексний)	Повне (комплексне) обслуговування інформаційної системи підприємства
	- частковий	Передача ІТ-компанії деяких непрофільних для підприємства функцій
Першочерговість виконання ІТ-послуг	- критичний	Вимагає негайного виконання, наприклад: ІТ-стратегія, управління інформаційними системами, ІТ планування тощо
	- рутинний (помірний)	Виконання повсякденних функцій

Запропонована класифікація дозволяє упорядкувати теоретичні знання щодо видів ІТ-аутсорсингу. Слід відмітити, що в Україні надаються всі розглянуті види, особливо ресурсний, частковий, рутинний та ін.

ІТ-аутсорсинг – одна з небагатьох галузей України, яка стабільно розвивається та насичена

різними видами ІТ-послуг. Так, Україна посідає 15 місце у світовому рейтингу виробників програмного забезпечення, а річна частка у світовому аутсорсингу складає приблизно 600 млн. дол. [2]. У нашій країні налічується близько тисячі компаній, що займаються розробкою програмного забезпечення, у цій сфері зайнято понад 25 тис. українських фахівців. Тому

розвиток у сфері IT-аутсорсингу можна віднести до одного з пріоритетних напрямків розвитку України. Особливості IT-аутсорсингу в Україні полягають у тому, що: значна кількість вітчизняних компаній орієнтовані на закордонні ринки; аутсорсингові компанії зосереджені у великих містах. У зв'язку з визначеними особливостями необхідно активно розвивати IT-галузь на регіональному рівні та здійснювати розширення внутрішнього та зовнішнього ринків.

Відповідно з [7] для забезпечення подальшого розвитку IT-аутсорсингу в Україні необхідно: забезпечити підтримку тенденції зростання експорту комп'ютерних та інформаційних послуг на основі реалізації потенціалу існуючих в Україні якісних трудових ресурсів; збільшити обсяги державного замовлення на фахівців IT-сфери, зокрема в вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації, з орієнтацією на реалізацію інноваційного потенціалу молоді в регіонах України; підвищити вимоги до формування навичок комунікацій іноземними мовами (англійською, німецькою та французькою) у вищих навчальних закладах; забезпечити доступний за ціною та територіальним охопленням інтернет-зв'язку в регіонах України, що дозволить децентралізувати аутсорсингові структури, сприятиме підвищенню рівня зайнятості в регіонах України та знизить рівень урбанізації населення.

ВИСНОВКИ

Таким чином, у роботі розглянуто сутність та специфіка IT-аутсорсингу. Особливу увагу приділено розгляду ризиків, пов'язаних з наданням аутсорсингових послуг. Запропонована класифікація IT-аутсорсингу, що дозволяє упорядкувати теоретичні знання щодо його видів. Досліджено особливості IT-

аутсорсингу в Україні, з урахування яких запропоновано заходи щодо його розвитку.

В подальших дослідженнях планується розглянути світові тенденції IT-аутсорсингу та визначити напрямки розвитку IT-галузі України на базі досвіду розвинутих країн.

Список використаних джерел

1. Матвій І.Є. Особливості розвитку IT-аутсорсингу в Україні / І.Є. Матвій // Вісник національного університету «Львівська політехніка». – 2013. – № 754: Проблеми економіки та управління. – С. 185-190.
2. Тонюк М.О. IT-аутсорсинг в Україні: тенденції і прогнози розвитку / М.О. Тонюк // Ефективна економіка: електронне видання. – 2016. – № 1.
3. Соколовська З.М. Моделювання діяльності аутсорсингової фірми / З.М. Соколовська, Н.В. Яценко // Бізнес-інформ, 2015. – № 3. – С. 60-73.
4. Бугакова А.В. Види IT-аутсорсинга / А.В. Бугакова, Н.В. Берёза, Е.Г. Михнова // Naukarastudent.ru. – 2015. – № 2 (14) [Електронний ресурс] – Режим доступу. – URL: <http://naukarastudent.ru/14/2412/>
5. Лукоянов И.В. IT-аутсорсинг в России: проблемы и перспективы / И.В. Лукоянов // Современные исследования социальных проблем: электронный научный журнал, 2015. – №4 (48). – С. 379-388.
6. Спарроу Э. Успешный IT-аутсорсинг: [Пер. с англ.]. – М.: Кудиц-образ, 2004. – 288 с.
7. Щодо потенціалу і перспектив розвитку IT-аутсорсингу в Україні. Аналітична записка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1301/>